

สถานการณ์ปัญหาเหตุรำคาญของประเทศไทย พ.ศ. 2561
THE NUISANCE SITUATION IN THAILAND; 2018

ทัยธัช หิรัญเรือง¹, ปรีณิตย์ ใหม่เจริญศรี¹, สุวิสา มหาสันทนะ², และธนาศรี สีหะบุตร²

¹สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ²คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาเหตุรำคาญของประเทศไทยในรูปแบบแผนที่เชิงภูมิศาสตร์ (GIS) รวมถึงศึกษาลักษณะและการควบคุมเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ระดับเทศบาลและกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,442 แห่ง โดยการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้แบบสำรวจสถานการณ์ปัญหาเหตุรำคาญออนไลน์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 และได้รับข้อมูลตอบกลับจาก อปท. ที่สามารถนามาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบแผนที่เชิงภูมิศาสตร์ (GIS) ได้ทั้งสิ้น จำนวน 811 แห่ง (ร้อยละ 33.2) ครอบคลุมทั้ง 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่าปัญหาการร้องเรียนเหตุรำคาญจากประชาชนเกิดขึ้นและกระจายในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามขนาดเทศบาลที่ใหญ่ขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2559 และ 2560 มีเรื่องร้องเรียนที่อปท. ได้รับแจ้งจากประชาชนผ่านช่องทางต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 7,991 และ 8,928 เรื่อง ตามลำดับ คิดเป็นจำนวนเรื่องร้องเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.73 โดยจังหวัดที่มีการร้องเรียนสูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ชลบุรี เชียงใหม่ และสงขลา ตามลำดับ เมื่อจำแนกประเด็นการร้องเรียนตามประเภทเหตุรำคาญพบว่า ปัญหาที่ประชาชนร้องเรียนมากที่สุดคือปัญหากลิ่นเหม็นรบกวน รองลงมาเป็นปัญหาเสียงดัง และเมื่อจำแนกการร้องเรียนตามแหล่งที่เกิดปัญหาเหตุรำคาญ พบว่า สถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพถูกร้องเรียนมากที่สุด ร้อยละ 41 โดยในบรรดาสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ถูกร้องเรียนนั้นพบว่า กิจกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ถูกร้องเรียนมากที่สุด สำหรับผลการดำเนินการควบคุมเหตุรำคาญของ อปท. พบว่า เรื่องร้องเรียนทั้งหมดเมื่อทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าส่วนใหญ่เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และ อปท. สามารถจัดการเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นจนยุติเรื่องได้ ร้อยละ 67.4 และร้อยละ 66.5 ตามลำดับ จากสถานการณ์ปัญหาเหตุรำคาญข้างต้น กรมอนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายและมาตรการในการป้องกันเหตุรำคาญเชิงรุก รวมถึงสร้างความรอบรู้ถึงสิทธิของประชาชนจากปัญหาเหตุรำคาญ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้รับคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพ

คำสำคัญ : สถานการณ์ปัญหาเหตุรำคาญ, ประเทศไทย